

Org. nr.: 971 056 541
Telefon: 23 30 21 10
Telefaks: 23 30 21 11
Mobiltlf: 92 02 26 50
Bankgiro: 1440 10 61976

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	
AVD./SEK. B5	S.BEH.: EC
19 AUG. 2005	
S.NR.: 05/860-12	
ARKIVKODE 705.5	AVSKREVET

Oslo 19/8-05

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep

0030 OSLO

Utkast til forskrifter til Jernbaneloven (Lisensforskriften og Tillatelsesforskriften) – Høring ref. 05/860 EC

Høringsuttalelsen er avgitt fra Norsk Jernbaneforbund og Norsk Lokotivmannsforbund

Norsk Jernbaneforbund og Norsk Lokotivmannsforbund vil i høringsuttalelsen konsentrere seg om å kommentere elementer i forslaget til ny Lisensforskrift, spesielt forslaget om full liberalisering av godstrafikken.

Liberalisering av godstrafikken

Forskriftsutkastet innebærer at utenlandsbaserte jernbaneselskaper med lisens fra et EU-land og sikkerhetsattest i Norge kan utføre alle typer godstransport, også rene innenlandske transporter som ikke har noen sammenheng med grenseoverskridende trafikk. Eksempel på den type transport er for eksempel transport av drivstoff til fly fra Sjørsøya i Oslo til Gardermoen. Det er ikke lenger krav om at selskapet må være etablert i Norge eller ha norske ansatte. Dette vil kunne føre til at utenlandsbaserte selskaper vil drive jernbanetrafikk i Norge i et helt annet omfang enn vi ser i dag i forbindelse med den eksisterende grenseoverskridende trafikken.

Forbundene vil i parentes bemerke at det svenske selskapet HectorRail allerede tidligere dette året fikk tillatelse til å utføre norske innenlandske transporter på tross av at det ikke er åpnet for dette i gjeldende tillatelsesforskrift.

Forbundene kan ikke se at forslaget på noen måte vil føre til at jernbanens markedsandel på godsområdet øker. Det er allerede åpnet for fri etablering og full konkurranse for selskaper etablert i Norge og utenlandske selskaper har full adgang i forbindelse med grenseoverskridende transporter.

Forbundene krever at selskaper som ikke er basert i Norge, må begrenses til å utføre nasjonale transporter i form av underveistransporter i forbindelse med grenseoverskridende trafikk. Det finnes ingen god begrunnelse for å være et av de første landene i Europa som åpner for den foreslåtte type virksomhet.

Alternativt iverksettes full liberalisering av godssektoren på jernbane ikke før 2007, blant annet for å vinne flere erfaringer med den eksisterende trafikken utenlandske selskaper allerede i dag driver i Norge.

Erfaringene fra lastebilsektoren

Erfaringene fra lastebilsektoren med denne type selskaper er dårlige. Selskapene kjører ofte med utstyr som ikke tilfredsstillende gjeldende tekniske forskrifter, det forekommer ofte brudd på kjøre- og hviletidsbestemmelser og selskapene ansetter gjerne sjåfører fra lavkostland med arbeidsvilkår som er langt dårligere enn de norske. Resultatet av dette er dårligere trafiksikkerhet og sosial dumping. Spesielt i Sverige har dette vist seg som et problem som også er økende.

Tilsynet med jernbaneselskapene

NLF antar at tilsynet med selskaper basert i utlandet er langt mer komplisert og tidkrevende enn med norskbaserte selskaper. Det norske Jernbanetilsynet er i første rekke et systemtilsyn, utenlandsbaserte selskaper med en annen sikkerhetskultur vil sannsynligvis kreve en helt annen form for kontinuerlig oppfølging i den daglige driften for å opprettholde det ønskede sikkerhetsnivået.

En vesentlig del av tilsynsvirksomheten i forhold til de ansatte i jernbaneselskapene ligger i Arbeidstilsynet. Dette gjelder i forhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser på både arbeidstid og fysisk arbeidsmiljø (forhold på lokomotivene). Konkret kan dette for eksempel dreie seg om overholdelse av arbeidstidsbestemmelser og forskriftsmessige krav til støy på arbeidsplassen. Det er generelt anerkjent at disse forholdene er svært viktige i forhold til trafikksikkerheten ved jernbanen.

Arbeidstilsynet har ingen tradisjon for å føre tilsyn med jernbaneselskapene uten etter henvendelse fra de ansatte. I jernbaneselskaper uten norske ansatte har dette etter det forbundet erfarer hittil heller ikke skjedd.

Forbundet kan vanskelig se annet enn at sikkerhetsnivået ved jernbanen blir svekket ved forslaget slik det nå foreligger, ved at kontrollmuligheten med selskapene reduseres slik at useriøse aktører lettere kan slippe til og ved at det ikke finnes et jernbanespesifikt regelverk for arbeidstid (spesielt kjøre- og hviletider og nattarbeid).

Dersom forskriftsendringen gjennomføres må Jernbanetilsynet bli langt mer operativt og i større grad foreta kontroller i den daglige jernbanedriften. Jernbanetilsynet må få en forpliktende og koordinerende rolle i forhold til Arbeidstilsynet, eventuelt må Arbeidstilsynets oppgaver i forhold til lokomotiver og lokomotivførere (mobile arbeidsplasser og mobilt personale) overføres til Jernbanetilsynet.

Arbeidstidsbestemmelser

Arbeidstidsbestemmelsene for lokomotivførere og ombordpersonale som i dag praktiseres av de norske jernbaneselskapene, er deler av tariffavtalene med Norsk Lokomotivmannsforbund og Norsk Jernbaneforbund. Disse supplerer Arbeidsmiljøloven og er tilpasset togdrift. Selskaper uten norske ansatte vil ikke være bundet av tariffavtalenes arbeidstidsbestemmelser, bare av Arbeidsmiljøloven.

Arbeidsmiljøloven inneholder ikke spesifikke bestemmelser for mobilt personale ved jernbanene, så som bestemmelser for kjøre- og hviletider og nattarbeid. Dette betyr at selskaper som kjører uten norske ansatte, vil ha muligheter for å anvende langt mindre restriktive bestemmelser på blant andre disse områdene. Dette representerer opplagt en svekkelse av trafikksikkerheten ved jernbanene.

For de andre transportsektorene finnes det spesifikke arbeidstidsregler som skal ivareta hensynet til trafikksikkerheten.

Dersom forskriftsendringen gjennomføres må de viktigste elementene i de norske tariffavtalenes arbeidstidsbestemmelser for lokomotivførere og ombordpersonale vedtas i forskrifts form, slik at alle jernbaneselskaper som kjører i Norge er underlagt de samme sikkerhetsmessige rammebetingelser.

For Norsk Jernbaneforbund og Norsk Lokomotivmannsforbund

Øystein Astaksen